

Handläggare: Kenneth Wernqvist
Telefon: 08-508 05 151

Dnr 006-407-2009

Sammanträde 17 september 2009

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Den nya skollagen- för kunskap, valfrihet och trygghet

Remiss från Kommunstyrelsen dnr 1494/2009

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

IngMarie Lindgren
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat utbildningsdepartementets förslag till ny skollag för yttrande senast 17 september.

Skolväsendet samlas i ett gemensamt regelsystem, för såväl offentliga som enskilda huvudmän. Förskolan blir en egen skolform.

Förvaltningen är ur förskolesynvinkel i huvudsak positiv till förslaget.

Bilagor: 1. Remisshandlingar från kommunstyrelsen.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för förskoleverksamhet, efter diskussion i förskolechefsgruppen.

Ärendet har behandlats i avdelningsgrupp den 13 augusti och 3 september 2009.

Bakgrund

Förslag till ny skollag – *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet* - har tagits fram av Utbildningsdepartementet och remitterats till närmare 140 remissinstanser, däribland Stockholms kommun.

Kommunstyrelsen har i sin tur remitterat underlaget till stadsdelsnämnderna i Farsta, Hässelby/Vällingby och Norrmalm, Social- och arbetsmarknadsnämnden, Utbildningsnämnden samt SLK. Kommunstyrelsen begär yttrande senast 17 september 2009.

Nuvarande skollag gäller sedan 1 juli 1986 och var i sin tur resultatet av en främst redaktionell översyn av 1962 års skollag.

Sammanfattning av lagförslaget (förskolan)

Den nya skollagen ska innehålla bestämmelser om skolväsendet för barn, ungdomar och vuxna som anordnas av det allmänna eller av enskilda.

En bärande princip är att alla verksamhets- och skolformer ska ha gemensam reglering, oavsett om huvudman.

Genom en tydlig koppling till Barnkonventionen klargörs att barnets bästa ska vara utgångspunkt i all utbildning.

Grundläggande mål för utbildningen finns även i läroplanerna, där de pedagogiska grunderna för verksamheten i förskola, skola och vuxenutbildning bättre förklaras och utvecklas. Läroplanerna ska vara vägledande, men inte bindande för den pedagogiska omsorgen.

Skolväsendet ska omfatta

- **Skolformer:**
 - förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola.
- **fritidshem** som kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan.
- **kommunal vuxenutbildning,**
- **särskild utbildning för vuxna**
- **utbildning i svenska för invandrare.**
- **särskilda utbildningsformer,** t.ex. internationella skolor
- **annan pedagogisk verksamhet,** t.ex.
 - pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola (familjedaghem, flerfamiljsystem, andra alternativ)
 - öppen förskola
 - öppen fritidsverksamhet
 - omsorg under tid då förskola inte erbjuds.

Förskolan utgör det första steget i utbildningssystemet som egen skolform. Syftet är att betona förskolans pedagogiska uppdrag.

Begreppen *elev, enskild, fristående skola, fristående förskola respektive fritidshem, skolenhet, undervisning och utbildning* definieras.

Begreppet undervisning ges en definition som är anpassad för såväl förskola och fritidshem som skola och vuxenutbildning:

”målstyrda processer som under ledning av lärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden”.

Riksdag och regering lägger fast mål och ramar samt står för en omfattande, uppföljning och utvärdering av utbildningens resultat samt för tillsyn.

Kommunerna och enskilda huvudmän ansvarar för driften av verksamheten, anställer personal och fördelar resurser, följer upp och utvärderar resultaten och åtgärdar eventuella brister.

Skolledare och lärare svarar för den pedagogiska och organisatoriska planeringen på skolenhetsnivå och för genomförandet och uppföljningen av undervisningen.

En skolenhet ska ledas av en **rektor** och en förskola av en **förskolechef**. Titlarna ska förbehållas för sådan anställning och annan benämning får inte användas. Befattningen kräver behörighet: att ha pedagogisk insikt genom utbildning och erfarenhet.

I avvaktan på ”Lärarytredningen – om behörighet och auktorisation” lämnas inga förslag till ny reglering av behörighet och anställningsvillkor m.m. för lärare och

övrig personal inom förskola, skola och vuxenutbildning.
Utbildningskrav ställs dock för att kunna anställas som lärare, förskollärare eller fritidspedagog i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Generella bestämmelser om lokaler och utrustning införs.

Varje huvudman inom skolväsendet ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras, men nuvarande krav på nationell kvalitetsredovisning, skolplan och arbetsplan tas bort.

Barns, elevers och vårdnadshavares inflytande stärks. Forum för samråd ska finnas vid varje förskole- och skolenhet.

Bestämmelse om att barngrupperna ska ha en lämplig sammansättning och storlek är en viktig markering det pedagogiska arbetet och vid resurstilldelning. Något kvantitetsmått anges dock inte.

Förskola ska anordnas från ett års ålder för föräldrar som förvärvsarbetar eller studerar eller om barnet har behov på grund av familjens situation i övrigt. Arbetslösa och föräldralediga har rätt till 3 timmars förskoleverksamhet per dag.

Förskola behöver inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. Under sådan tid bör dock kommunen sträva efter att erbjuda omsorg för barn i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

Kommunen ska kunna fullgöra sin skyldighet genom att erbjuda plats i förskola med enskild huvudman.

Kommunen blir skyldig att, efter önskemål från ett barns vårdnadshavare, ta emot barn från annan kommun om det finns särskilda skäl med hänsyn till barnets förhållanden. Kostnaden ska dock belasta hemkommunen

Regleringen om kommunernas skyldighet att bedriva uppsökande verksamhet tas bort.

Det är inte det enskilda barnets resultat som ska utvärderas. Däremot är det viktigt att följa hur varje barns lärande och utveckling sker och hur förskolan kan bidra till detta.

Utvecklingssamtalet ska bygga på en bred och nyanserad bild av barnets utveckling och lärande. Barnets utveckling sätts in i ett vidare pedagogiskt och socialt sammanhang i samspelet med andra barn och vuxna. Barnet jämförs inte med någon annan än sig själv och inte utifrån fastställda normer.

Uttrycket familjedaghemsvksamhet finns inte med i lagtexten. Det inryms under begreppet ”Pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem”, som blir ett samlingsuttryck för flera tänkbara varianter, vilka betonas som viktiga komplement till förskolan och fritidshemmet.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i huvudsak positiv till det nya skollagsförslaget, och det finns många skäl till att anpassa lagen till dagens villkor.

Delar i förslaget som förvaltningen tillstyrker är:

- definitioner som ger en gemensam utgångspunkt för utvecklingsarbete,
- att alla skolformer i så stor utsträckning som möjligt får gemensam reglering (mål och värdegrund)
- att reglerna gäller såväl kommunala och fristående skolor.
- att förskolan blir en egen skolform vilket förtydligar dess roll som det första steget i utbildningssystemet.
- en tydlig koppling till Barnkonventionen, att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning.
- förtydligandet av ledningsansvaret inom enheterna inkl. behörighetskrav för förskolechefer.
- behörighet för förskollärare.
- fortbildningskrav, för att stärka kontinuerlig kvalitetsutveckling
- bestämmelser om lokaler och utrustning.

Andra delar som förvaltningen utifrån inkomna synpunkter vill betona är

- att det är viktigt med uppföljning och utvärdering baserad på nationell nivå. Kravet på nationell kvalitetsredovisning bör därför behållas. Om kravet stryks bör någon form av gemensamt utvärderingsinstrument utvecklas som utgångspunkt för Skolinspektionens tillsyn,
- att skolinspektionens tillsyn bör utformas så att den även blir ett stöd i det systematiska kvalitetsarbetet, inte bara ett kontrollorgan,
- att behörighetskravet för förskollärare kompletteras med någon form av kvantitetsomfattning för att garantera miniminivå och motiverar till kvalitetsökning,
- att det är olyckligt att begreppet familjedaghemsvksamhet i princip försvinner, vilket kan få negativa konsekvenser för verksamhetens identitet och existens.

- - - - -